

Литература:

1. Адилова Л. Ф. Теоретические подходы к процессу формирования имиджа [Электронный ресурс] // CYBERLENINKA [сайт]. - URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/teoreticheskie-podhody-k-protssessu-formirovaniya-imidzha>
2. Целевая аудитория // Википедия [сайт]. - URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D0%B5%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D1%8F_%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BF%D0%B0
3. Шепель В. Имиджология. Как нравится людям / Народное образование, 202 – 646 с
4. Имидж вуза как составляющая системы образования // Молодой учёный [сайт]. - URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/20/1303/>

Ганиева Ф.М., Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, Машина жасау факультеті, КОМ-19-1 тобы, магистрант
(*Ғылыми жетекшісі - PhD доктор Алишынбаева Ж.Е.*)

ПЕДАГОГТЫҢ КӘСІБИ МӘДЕНИЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ РӨЛІ

Педагогикалық құндылықтар - бұл педагогтың қызметін регламенттейтін және білім беру саласында қалыптасқан қоғамдық қарым-қатынас пен педагог қызметі арасындағы буын болып табылатын нормалар. Олар педагогикалық қызметтегі шығармашылық, тұлғаны дамыту, ынтымақтастық және т.б. жалпы құндылықтық бағдар жүйесі болып табылады.

Педагогикалық іс-әрекеттің құндылық сипаттамасы көбінесе рухани, адамгершілік құндылықтарды сақтаушы ретінде қоғамдық санада бекітілген түрде оқытушымен; оның жеке тұлғасына өзінің эталон ретінде қараумен байланысты.

Педагогтің кәсіби мәдениетінің негізін аксиологиялық аспектіде педагогтердің өз өмірі мен педагогикалық қызметіне сәйкес келетін тұрақты бағдарлар ретінде әрекет ететін педагогикалық құндылықтар құрайды. Педагогикалық құндылықтардың маңыздылығын арттыру келесі жағдайларға байланысты:

- біріншіден, педагог-тәрбиеші тұлғасының шығармашылық әлеуетінің құндылық компоненті көбінесе оның кәсіби мәдениетін, таңдалған мамандыққа жарамдылығын, оның кәсіби ұстанымын, оқу-тәрбие жұмысын өткізуге дайындығы мен қабілетін анықтайды. «Жалпыадамзаттық құндылықтардың – мейірімділік пен сұлулық, әділдік пен борыш, теңдік пен ар-намыстың педагогикалық құндылықтар палитрасына тоғысуы педагогикалық білім берудің мазмұны әзірленетін негізді құрайды»;

- екіншіден, соңғы жылдардағы жағдай педагогтар тұлғасының шығармашылық әлеуетінің құндылық компонентін дамыту, олардың кәсіби мәдениеттің құндылықты табиғатын ұғыну өте күрделі процесс екендігін көрсетеді.

Көп жағдайда бұл біздің қоғамдағы құндылықтар мен идеалдар туралы сұрақтар - құндылықтар туралы нақты түсініктің жеткіліксіз болуына байланысты, бұл жаңа идеяларды, мағыналық бағдарларды, құндылықтық бағдарларды қиындықпен іздестіруге әкеп соқтырады;

- үшіншіден, «педагогикалық білім беру мен педагогикалық мамандықтың әлеуметтік беделінің төмендеуіне әкеп соққан елдегі қазіргі заманғы әлеуметтік-мәдени және экономикалық жағдай, заманауи педагогтың дүниетанымы мен менталитетіне кері әсер ететін жүйелі дағдарыс» педагогтің кәсіби мәдениетін қалыптастыру проблемасын педагогикалық білім берудің өзекті мәселелерінің біріне айналдырады [1, б. 144].

Осы жіктеменің негізінде Е. Н. Шиянов келесі құндылықтарды бөледі: қоғамда, жақын қоршаған ортада бекітумен байланысты құндылықтар; қарым-қатынас қажеттілігін қанағаттандырумен байланысты құндылықтар; өзін-өзі жетілдіруге байланысты құндылықтар; өзін-өзі танытумен байланысты құндылықтар; утилитарлық-прагматикалық сұраныстармен байланысты құндылықтар.

Кәсіби-педагогикалық мәдениеттің үш компоненті бар: аксиологиялық, технологиялық, жеке бастық-шығармашылық.

Кәсіби-педагогикалық мәдениеттің аксиологиялық компоненті білім беру дамуының қазіргі кезеңінде біртұтас педагогикалық процеске енгізілген адамның педагогикалық құндылықтарының жиынтығы негізінде пайда болды. Педагогикалық әрекет процесінде мұғалім пікірлер мен концепцияларды игереді, білім мен іскерлік алады, ал оның өзі

педагогикалық әрекеттің гуманистік технологиясын құрады. Қоғам және жеке педагогикалық жүйе үшін білім, көзқарас, концепциялар педагогикалық құндылық ретінде көрініс табады.

Педагогикалық құндықтарды айта келе, оның үш негізгі түрін айқын көрсетуге болады.

1. әлеуметтік-педагогикалық құндылық;
2. топтық педагогикалық құндылық;
3. жеке бастық педагогикалық құндылық.

Қолданыстағы жіктемелердің негізіне байланысты құндылықтардың әртүрлі топтары анықталады:

а) құндылық-заттар біздің бағалауымыз бен құндылықтарымыздың объектілері ретінде, олар өлшемдер, баға эталондары болып табылады;

б) материалдық, әлеуметтік және рухани құндылықтар (танымдық, ғылыми, эстетикалық, көркемдік, моральдық және т. б.);

в) мінез-құлықты реттеуге қатысу сипаты бойынша - құндылық-мақсаттар, құндылық-нормалар, құндылық-идеалдар, құндылық-құралдар;

г) адам қызметінің түріне байланысты құндылықтар кәсіби, саяси және т. б. құндылықтарға бөлінеді.

Сонымен, жалпы және кәсіби педагогикалық құндылықтардың жіктелуін талдауға сүйене отырып, кәсіби-педагогикалық мәдениет құрылымындағы педагогикалық құндылықтардың келесі топтарын бөліп көрсетуге болады:

1-ші топ - жоғары мектеп оқытушысының кәсіби-педагогикалық қызметі мақсаттарының мәнін ашатын құндылықтар (құндылықтар-мақсаттар);

2-ші топ - кәсіби-педагогикалық қызметті жүзеге асыру тәсілдері мен құралдарының мәнін ашатын құндылықтар (құндылықтар-құралдар);

3-ші топ - біртұтас педагогикалық іс-әрекеттің негізгі механизмі ретінде қатынастардың мәні мен мағынасын ашатын құндылықтар (құндылықтар-қатынастар);

4-ші топ - педагогикалық қызметті жүзеге асыру үдерісінде психологиялық-педагогикалық білімнің мәні мен мағынасын ашатын құндылықтар (құндылықтар-білімдер): тұлға мен қызметті қалыптастыру туралы теориялық-әдіснамалық білім, жоғары мектептегі педагогикалық процестің жетекші идеялары мен заңдылықтарын білу, студенттік психологияны білу және т. б.;

5-ші топ - оқытушының тұлғалық қасиеттерінің мәні мен мағынасын ашатын құндылықтар (құндылықтар-сапа). Ұсынылған педагогикалық құндылықтар топтары жүйені мазмұнды негіз, кәсіби-педагогикалық мәдениеттің өзегі ретінде құрайды.

Демек, педагогикалық құндылықтар жиынтығы педагогтің кәсіби-педагогикалық қызметін реттейтін нормалар ретінде біртұтас сипатқа ие және кәсіптік білім беру мәселелері мен кәсіптік-педагогикалық қызметтің қалыптасқан көзқарастары арасындағы қатынастарды айқындайтын танымдық әрекет ететін жүйе деп айтуға болады [2, б. 368].

Педагогтың кәсіби мәдениетін қалыптастыру үдерісіне педагогикалық құндылықтардың әсер ету ерекшеліктерінің мазмұнын қысқаша ашамыз. Оқушының тұлғасына және өзінің педагогикалық қызметіне кәсіби-құндылықты қарым-қатынасты қалыптастыру адам тұлғасының жалпы құндылығын, оның рухани мәнін, нақты және әлеуетті мүмкіндіктерін терең ұғыну негізінде ғана жүзеге асырылуы мүмкін. Кәсіби қызметке қарым-қатынас көбінесе жеке тұлға үшін еңбек қызметінің маңыздылығын білдіретін, оның қажеттілігі мен оған қатысу себептерін сипаттайтын кәсіптің құндылығына бағдар ретінде қарастырылады. Әрбір мамандықтың тек осы қызмет үшін жалпы және ерекше құндылықтар жиынтығы бар.

Педагог пен студенттердің өзара іс-қимылының негізін педагогикалық қарым-қатынас құрайды. Ғалымдар қарым-қатынасты «субъект-субъект» қарым-қатынас ретінде қарастырады, олар оған гуманистік бағыт бере отырып, оқу үдерісінің диалогтық формаларын анықтайды.

Құндылықтар жүйесінде жоғары оқу орны оқытушысының жеке әлеуетін, оның мәні мен кәсіби күшін ашатын құндылық-сапа ерекше орын алады. Осыған байланысты педагог тұлғасына жүгіну, оның кәсіби қасиеттерін талдау қажеттілігі туындайды. Аксиологиялық функция ретінде мұғалімнің жеке басының кәсіби маңызды қасиеттерінің болуы мен дамуының ерекшеліктерін қарастырғанда, біз тұлғаның және кәсіптік қызметтің табиғаты мен мәнін, олардың қарым-қатынасы мен өмір сүру жағдайларын ескереміз.

Объективті құндылықтар жүйесі (мақсаттар, құралдар, қатынастар, сапалар мен білім) педагогтің санасында құндылық бағдарларының жеке жүйесін тудырады және оның кәсіби

мәдениетін қалыптастырады. Ол санада және ойда ғана емес, нақты кәсіби бағытталған іс-әрекеттерде де өмір сүруі маңызды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Құдайбергенова К.С. Құзырлылықтың педагогикалық категория ретінде дамуының теориялық-әдіснамалық негіздері: монография. - Алматы. 2012. - 144 б.

2. Құсайынова М.А. Педагогикалық психология: жоғары оқу орындарына арналған оқулық. - 2-ші толықт., түзет. және қайта өңд. бас. - Алматы. 2013. - 368 б.

Гумарова А.М., Колледж экономика и бизнеса и права, учет и аудит, гр. у-21к студент
(*Научный руководитель – преподаватель Мамырханова А.С.*)

ЗНАЧЕНИЕ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК В ПАТРИОТИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ОБЩЕСТВА

Гуманитарные науки – науки, относящиеся к человеческому обществу, к человеку и его культуре (история, филология и т.д.).

Известна цитата о гуманитарных науках, принадлежащая М. Фуко: «Гуманитарные науки обращаются к человеку постольку, поскольку он живет, говорит, производит». Действительно, полноценное знание об окружающем мире нельзя получить только при помощи точных наук, несмотря на их важнейшую роль. Однако гуманитарное знание позволяет понимать природу человека, управлять социальными процессами, делать общество более стабильным.

Науки, которые есть в мире, обычно классифицируются и группируются по определенным свойствам и целям.

Гуманитарные науки имеют свои острые проблемы, которые не теряют своей актуальности. И одна из таких проблем – проблема нравственного развития человека, основным элементом которого является патриотическое воспитание человека. [3,с15].

Патриотизм – стержневое качество человека. Сюда относится такое важное, на наш взгляд, качество, как любовь к Родине. Это качество сближает ценностные ориентации старшего и младшего поколений, что позволяет сохранить историю государства и внести что-то новое и актуальное в общественную жизнь. Тем самым происходит прогресс в развитии общества и государства.

Воспитание любви к Родине – важная задача нравственного воспитания подрастающего поколения. Многие педагоги считают необходимым так руководить процессом воспитания, чтобы уже с дошкольного возраста детей волновало настоящее и будущее Отчизны. Воспитание активной, деятельной любви к Отчизне, приобретение опыта патриотического поведения легче всего происходят в процессе постепенного приобщения человека к делам Родины. Не так трудно воспитать человека, который способен искренне восхищаться окружающими пейзажами, сочностью родной речи, широтой народной души, самобытностью национального искусства, современными достижениями науки, техники, спорта, потому что это и впрямь достойно восхищения.

Любование родным естественно. Но Родине нужны не умиленные созерцатели, а хозяйева, строители, защитники. Хозяйское отношение к действительности – первый признак истинно гражданского характера. Истинного патриота надо воспитывать. «Всё, что совершается в стране, через вашу душу и вашу мысль должно приходиться к детям», - завещал А.С. Макаренко.

При «обывательском» мышлении человек, воспринимая действительность, ведёт отсчёт от себя. Он признаёт факты тем более значимыми, чем ближе они его касаются, и тем менее значительными, чем дальше они от его непосредственных целей и задач. И оценивает он их, прежде всего с точки зрения последствий для себя, для своей семьи.

Человек, мыслящий патриотически, обсуждает для себя любой вопрос в обратном порядке. Его первая мысль: как отразится событие на общем деле, принесёт ли оно пользу Родине? И если он решает «да», то это и определяет его оценку независимо от тех затруднений, которые сулит событие ему лично.

Человек изучает историю страны и начинает ощущать себя наследником героического прошлого. Человек прикасается к искусству. С понятием Родины соединяются имена её поэтов и музыкантов, архитекторов и художников. Чем больше он узнаёт, тем больше для чувства любви к Родине он получает. Истинный гражданин и патриот испытывает потребность